

μπουνιά

μπουνιά, η, ουσ. [<βενετ. bugna <λατιν. pugna (= πυγμαχία) <pugnus (= γροθιά, πυγμή)], χτύπημα με γροθιά: «όταν άρχισαν τις μπουνιές, δεν τολμούσε κανένας να μπει ανάμεσά τους να τους χωρίσει». (Ακολουθούν 18 φρ.).

- *είναι για μπουνιές*, πρέπει να τιμωρηθεί με ξυλοδαρμό ή συμπεριφέρεται με τέτοιο τρόπο, σαν να επιδιώκει να φάει ξύλο: «αφού σε κατηγορεί χωρίς λόγο, είναι για μπουνιές». Για συνών. βλ. φρ. *είναι για χαστούκια*, λ. *χαστούκι*.

- *έφαγε μπουνιές ή έφαγε τις μπουνιές του*, γρονθοκοπήθηκε, έφαγε ξύλο από κάποιον: «έπρεπε να φάει πρώτα τις μπουνιές του για να καθίσει φρόνιμα». Συνών. *έφαγε γροθιές ή έφαγε τις γροθιές του*.

- *θέλει μπουνιές ή θέλει τις μπουνιές του ή τις θέλει τις μπουνιές του*, βλ. φρ. *είναι για μπουνιές*.

- *παίξαμε μπουνιές*, ανταλλάξαμε γροθιές με κάποιον: «μ' αυτόν που βλέπεις παίξαμε μπουνιές πριν από μια βδομάδα». Συνών. *παίξαμε γροθιές*.

- *πέφτουν μπουνιές*, γίνεται άγριος καβγάς: «μόλις έμαθαν πως πέφτουν μπουνιές στο καφενείο, έτρεξαν όλοι να πάνε να δουν». (Λαϊκό τραγούδι: *όπου ανοίξει ο τσαμπουκάς και πέσουνε μπουνιές* πάλι εγώ στη μέση, λεν πετούσα καρεκλιές). Συνών. *πέφτουν γροθιές*.

- *πλακώνομαι στις μπουνιές*, μαλώνω με κάποιον ανταλλάσσοντας χτυπήματα με μπουνιές: «είχαν από παλιά διαφορές μεταξύ τους και μόλις συναντήθηκαν, πλακώθηκαν στις μπουνιές». Συνών. *πλακώνομαι στις γροθιές*.

- *τον πέθανα στις μπουνιές*, βλ. φρ. *τον τρέλανα στις μπουνιές*.

- *τον πλάκωσα στις μπουνιές*, τον έδειρα χτυπώντας τον αλλεπάλληλα με τις μπουνιές μου, τον γρονθοκόπησα: «επειδή δεν έπαψε στιγμή να κατηγορεί το φίλο μου, τον πλάκωσα στις μπουνιές». Συνών. *τον πλάκωσα στις γροθιές*.

- *τον τάραξα στις μπουνιές*, τον έδειρε άγρια, τον ξυλοκόπησε: «μόλις του 'βρισε ο άλλος τη μάνα, τον άρπαξε στα χέρια και τον τάραξε στις μπουνιές». Συνών. *τον τάραξα στις γροθιές*.

- *τον τρέλανα στις μπουνιές*, τον ξυλοκόπησα άγρια: «μόλις τον είδα να βάζει χέρι στο ταμείο, τον τρέλανα στις μπουνιές». Συνών. *τον τρέλανα στις γροθιές*.

- *του 'δωσα μια μπουνιά*, βλ. φρ. *του 'ριξα μια μπουνιά*.

- *του 'δωσα μπουνιές ή του 'δωσα τις μπουνιές του*, βλ. φρ. *του 'ριξα μπουνιές ή του 'ριξα τις μπουνιές του*.

- *του κάθισα μια μπουνιά*, τον χτύπησα με την μπουνιά μου στο πρόσωπο, ιδίως με κατεύθυνση από πάνω προς τα κάτω: «μας έκανε τον άγριο για να τον φοβηθούμε, μόλις όμως του κάθισα μια μπουνιά, έφυγε σαν βρεγμένη γάτα». Συνών. *του κάθισα μια γροθιά*.

- *του 'κοψα μια μπουνιά*, τον χτύπησα με την μπουνιά μου στο πρόσωπο: «λίγο πριν μας χωρίσουν, πρόλαβα και του 'κοψα μια μπουνιά». Συνών. *του 'κοψα μια γροθιά*.

- *του 'ριξα μια μπουνιά*, τον χτύπησα με την μπουνιά μου στο πρόσωπο: «λίγο πριν μας χωρίσουν πρόλαβα και του 'δωσα μια μπουνιά». Συνών. *του 'ριξα μια γροθιά*.

- *του 'ριξα μπουνιές ή του 'ριξα τις μπουνιές του*, τον γρονθοκόπησα, τον έδειρα και, κατ' επέκταση, τον νίκησα: «αφού δεν έπαιρνε με το καλό, του 'ριξα τις μπουνιές του κι ησύχασε». Συνών. *του 'ριξα γροθιές ή του 'ριξα τις γροθιές του*.

- του τράβηξα μια μπουνιά, βλ. φρ. του κάθισα μια μπουνιά·

- τρώω μπουνιές ή τρώω τις μπουνιές μου, δέχομαι μπουνιές, με δέρνει κάποιος άγρια και, κατ' επέκταση, με νικά: «δεν είμαι χαζός να μαλώσω μαζί του, γιατί τρώω μπουνιές κάθε φορά που μαλώνω». Συνών. τρώω γροθιές ή τρώω τις γροθιές μου.

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας